

Happy Watoto

Tanzanian Homes & Schools

Jaarverslag 2022

26 juni 2023

Inhoudsopgave

<u>Verslag van het bestuur</u>	pagina 3
<u>Onze strategie</u>	pagina 6
<u>Ons werk</u>	pagina 8
<u>Corporate Governance</u>	pagina 13
<u>Financieel verslag</u>	pagina 18
<u>Toelichting op Financieel Verslag</u>	pagina 23
<u>Verslag van de Kascommissie</u>	pagina 28
<u>Fundraising</u>	pagina 30
<u>Algemene informatie</u>	pagina 31

Verslag

van het

Bestuur

Verslag van het bestuur

Meer dan 400
kinderen zijn in
2022 geholpen
door Happy
Watoto.

De corona stress heeft er toe geleid dat wij helemaal zijn vergeten ons 20 jarig jubileum te vieren!

In 2002 is ons huis in Kikatiti gestart en in (ruim) 20 jaar hebben wij ons ontwikkeld van een klein kinderdhuis tot een trotse organisatie die met 65 medewerkers aan meer dan 400 kinderen onderwijs biedt in een veilige omgeving.

Tanzania

Toerisme is van groot belang voor het deel van Tanzania waarin wij actief zijn. Begin 2022 markeerde het einde van corona en de toeristen zijn terug! De werkgelegenheid en de welvaart nemen hierdoor weer toe.

We zien een actieve overheid die echt werk maakt van de ontwikkeling van haar land door investeringen in infrastructuur en onderwijs. Tegelijkertijd zien wij druk ontstaan op de vele NGO's die in Tanzania actief zijn met goed bedoelde projecten. De overheid onderwerpt deze NGO's aan strikte wet- en regelgeving en stelt hoge eisen aan financiële verantwoording en governance. Wij voldoen hier ruimschoots aan. Zo hebben de afgelopen jaren in het teken gestaan van de overdracht van bevoegdheden aan het lokale team. Zij kunnen immers als geen ander inspelen op wijzigende omstandigheden. Het lokale management team bepaalt strategie en beleid waarbij zij zich gesteund weten door een eveneens in Tanzania gevestigde raad van toezicht. Opvallend daarbij is dat de raad van toezicht volledig bestaat uit Tanzaniaanse vrouwen, terwijl het management team meer evenwichtig is samengesteld. De voorzitter van het Nederlandse bestuur heeft een korte maandelijkse teams meeting met Madam Lorna Shuma, de niet-uitvoerende voorzitter van de lokale NGO. Onze penningmeester heeft maandelijks contact met Mathew, onze general manager. Een keer per jaar bezoeken wij het project om het budget vast te stellen voor het komende jaar. Financieel houden wij zo een vinger aan de pols, maar strategie, beleid en uitvoering daarvan is de volledige verantwoordelijkheid van de lokale 'two tier board'.

Middelbaar onderwijs

Een mooi voorbeeld van de lokale slagkracht is het in 2021 gestarte plan om op een andere wijze ondersteuning te geven aan leerlingen die na de (eigen) basisschool doorstromen naar het middelbaar onderwijs. Niet langer werd het zinvol gevonden om (dure) privéscholen te selecteren; het niveau van de overheidsscholen heeft zich dusdanig ontwikkeld dat een voldoende kwaliteit gewaarborgd is. Happy Watoto betaalt kost & inwoning, reiskosten en de leermiddelen. Schoolgeld wordt door de overheid betaald. Van familieleden wordt verwacht dat zij een bijdrage leveren aan eventueel zakgeld en andere persoonlijke zaken. Na afronding van het vierjarige Ordinary-level programma kunnen de studenten gebruikmaken van een beroepsgerichte vervolgopleiding van maximaal 6 maanden die volledig wordt betaald door Happy Watoto. Indien er behoefte bestaat aan een verdere theoretische opleiding (A-level) dan blijken ouders of andere familieleden zeer wel bereid en in staat om dit te betalen. Het aantal leerlingen dat kiest voor A-level onderwijs is de afgelopen twee jaar niet afgenomen. Voor een vervolg aan een universiteit kan een beroep gedaan worden op een overheidsbeurs.

Na afronding van O-level worden er diverse beroepsopleidingen aangeboden, waaronder Hotel food production, Early childhood development, Tour guide principles, Motor vehicle mechanics, Electrical installation en Computer applications. Alle opleidingen worden aangeboden door dezelfde instelling, die uiterst zorgvuldig door het team is geselecteerd. De vooruitzichten voor de meeste studenten zijn goed te noemen.

Kinderhuis of weeshuis?

Op Kikatiti wonen een kleine 50 kinderen, in Ngorika Home bijna 100. Kinderen zijn bij ons gekomen om hen een betere toekomst te kunnen bieden dan in de thuissituatie. Het denken over kinderen in kindertehuizen staat echter niet stil. De Tanzaniaanse regering heeft recent nieuwe wetgeving aangenomen die er op toe ziet dat weeshuizen worden gesloten en er wordt gekozen voor opvang in pleeggezinnen vanuit de gedachte dat ieder kind recht heeft om op te groeien in een gezin.

Tanzania staat hier niet alleen in. Inmiddels is een wereldwijde beweging op gang gekomen om te stoppen met de geïnstitutionaliseerde opvang van kinderen ("pledge: every child a family"). In formele zin vallen onze huizen niet onder de definitie van een weeshuis en gelden wij als kindertehuis. Wij onderhouden nauwe contacten met de families van de kinderen, faciliteren bezoeken en laten de kinderen alle vakanties naar hun naaste familie gaan. Niet zelden zijn dit ook vaders en/of moeders van de kinderen.

De komende tijd zal echter in het teken staan van de verkenning van andere mogelijkheden van hulp aan families als alternatief voor het plaatsen in onze huizen.

Als eerste stap wordt vanaf 2023 de minimum leeftijd van kinderen in Kikatiti verhoogd en de instroom beperkt. De ruimte die hiermee beschikbaar gaat komen, wordt ingezet voor dagopvang.

Lerai

Sinds jaar en dag verbouwen wij in de tuinen van Kikatiti en Ngorika een groot deel van ons eigen eten. Met eigen tuinmannen wordt deze operatie steeds professioneler. De aankoop van extra grond bij Ngorika stelt ons zelfs in staat een volwaardige boerderij op te zetten met een breder voedselaanbod. Het streven is om niet alleen de eigen behoefte te dekken, maar hier ook een verdienmodel te hebben. Minstens zo belangrijk is dat wij onze kinderen hier een vak kunnen leren.

Concluderend

Als (Nederlands) bestuur zijn wij trots op de ontwikkeling van Happy Watoto en de keuzes die het lokale team maakt om toekomstgerichte hulp te bieden aan kinderen die dit nodig hebben. Onze betrokkenheid is vooral financieel, maar wij spreken de verwachting uit dat er een moment komt dat onze steun niet langer nodig zal zijn. Zo ver zijn wij nog niet, dus de steun van onze sponsors blijft van vitaal belang. Wij zijn onze sponsors daarvoor zeer erkentelijk.

Asante sana, oftewel hartelijk dank, namens het gehele bestuur van Stichting Happy Watoto ("Happy Watoto"),

Paul Nielen
Voorzitter Stichting Happy Watoto

Onze Strategie

Strategy

Happy Watoto

Mission

To enable underprivileged Tanzanian children to **build an independent** life and make a **valuable contribution** to Tanzania's future

Goals

- Safe & Healthy environment
- High quality education
- Life skills and employment prospects

Our vision

We believe **quality education and eradication of poverty** will enable Tanzania to become an African success story.

Principles

Enablers

- Clear purpose
- Local leadership
- Accountability / Governance
- Partnerships
- Long term financing

Ons Werk

Ons Werk

Kikatiti is ons kleuterschool en opvanghuis voor kinderen tussen de 3 en 6 jaar oud.

Kikatiti

Zoals in voorgaande jaren hebben we in 2022 weer het maximale aantal kinderen van 14 laten instromen. In totaal verblijven er nu een 53 kinderen in Kikatiti. Voor volgend jaar is besloten de minimum leeftijd naar 4 jaar te verhogen, ook om capaciteit te creëren voor een dagopvang. Totaal aantal vaste medewerkers was 22 op Kikatiti. We voldoen hiermee aan de overheidsregelingen betreffende aantal begeleiders per kind.

Verder zijn de uitgaven voor Kikatiti ongeveer gelijk gebleven en dankzij de verkoop opbrengst van een Ford zijn de kosten ruim €4.000 lager uitgekomen dan begroot. De impact die deze investering heeft gehad op onze resultaten is opgenomen in het [financiële hoofdstuk](#) van dit rapport.

Een andere belangrijke ontwikkeling is het vergroten van de betrokkenheid van ouders en verzorgers bij de opvang van de kinderen. De verzorgers krijgen bij Happy Watoto opvoedkundige hulp, zodat de kinderen tijdens de vakantieperiodes veilig terug naar hun verzorgers kunnen. Het onderhouden van de banden met de verzorgers is van groot belang, om de kinderen ook na de Happy Watoto periode een thuis te kunnen geven.

De sociale dienst van de overheid voldoet twee keer per jaar een inspectie van alle kindertehuizen. Hun rapporten, die geen problemen hebben geconstateerd, hielpen ons bij het verlengen van al onze licenties. We zijn dus op de hoogte van alle wettelijke vereisten.

Kinderen leren Goulash koken

Naast regulier onderwijs leren de kinderen op Happy Watoto ook noodzakelijke 'life skills'. Afgelopen jaar was er extra aandacht voor hygiëne en voedsel. Kinderen leren hoe belangrijk gezond eten is, en leren hun eigen eten te verbouwen. Ze staan zelf ook vaak in de keuken.

Ngorika

Ngorika is ons basisonderwijs en opvanghuis voor kinderen tussen de 7 en 12 jaar oud. In totaal volgen 264 kinderen hier onderwijs.

Het basisonderwijs verzorgen we vanuit Ngorika, waar we ook het opvanghuis voor 7-12 jarigen hebben. Peter Claver is hier home manager. Het aantal kinderen in Ngorika is ongeveer gelijk gebleven met 96, waarvan 14 kinderen zijn ingestroomd van Kikatiti. Daarnaast gaan 168 lokale dorpskinderen naar de Ngorika school.

Gezien de hoge kwaliteit van het onderwijs, komen er graag kinderen vanuit nabij gelegen dorpen naar Ngorika. In totaal betreft dit, zoals bovenstaand ook vermeldt, 168 kinderen. Voor deze kinderen wordt door de ouders het schoolgeld betaald. Dit vormde ook in 2022 weer een belangrijke inkomstenbron voor ons.

We zijn ervan overtuigd dat de kwaliteit van onderwijs voor een grote mate afhangt van de kwaliteit van de docenten.

Om de hoge kwaliteit van het onderwijs op Ngorika voor de komende jaren te borgen blijven wij daarom investeren in goede docenten. Daarnaast besteden we ook steeds aandacht aan de onderhoud van ons gebouw en belangrijke faciliteiten. Met behulp van sponsors en lokale inzamelacties zijn er plannen voor een bibliotheek en groter klaslokaal, die tijdens tentamens ook als tentamenzaal kan fungeren.

In 2020 heeft de onderwijsinspectie een controle uitgevoerd op de Ngorika school. Het rapport van de onderwijsinspectie m.b.t. de kwaliteit van ons onderwijs was positief. Punten waar actie op moest worden ondernomen waren: aanschaf schoolbus en investering in een bibliotheek. Er is al in 2021 geïnvesteerd in de aanschaf van een gebruikte tweede schoolbus. Volgende punt op de agenda is de bibliotheek. Om kosten te besparen proberen wij boeken zoveel mogelijk via bekende en kennissen te verzamelen. Een investering als deze toont echter nogmaals aan hoe hard onze donateurs nodig zijn om deze noodzakelijke investering als deze te kunnen doen.

Wij zijn voornemens om komende jaren gerichte sponsoracties te organiseren ten behoeve van de funding van dit soort specifieke investeringen. Voor meer informatie over onze fundraising, verwijzen we u naar het de paragraaf [‘fundraising’](#).

Middelbare school

Ook na Ngorika blijven we ons inzetten voor de 'home-kinderen' door ze naar externe middelbare kostscholen door te leiden. Ons nieuw onderwijs beleid was geïmplementeerd in 2021, en bepaalt dat onze studenten academisch worden gesponsord tot en met form vier, hierna opvolgend met een Skill Based Short Course van tenminste vijf tot zes maanden. Tijdens deze Short Course gaan die studenten praktische skills leren met de doel op een baan in hun gekozen competentiegebied. In 2022 hebben 9 studenten deze opleiding succesvol afgerond.

140 Kinderen gingen in 2022 vanuit Ngorika-home naar een middelbare of tertiaire school.

In 2022 gingen zo'n 140 leerlingen naar een middelbare of tertiaire school. Door ons nieuw educatie beleid begeleiden we 15 leerlingen tot zij de Skill Based Short Course gaan afronden. Deze cursus gaan ze volgen aan het Mto Wambe Fold Development College (een Vocation Training Colleges (VTC)) in Mto wa Mbu.

Gezien de groei in het aantal kinderen dat naar het voortgezet onderwijs gaat en de toegenomen schoolgelden zijn we geconfronteerd met fors hogere middelbare school kosten. Met de komst van Anne Gilder hebben we een start gemaakt aan de aanscherping van het beleid ten aanzien van het vervolgonderwijs. Dit punt zal ook in 2023 hoog op onze strategische agenda staan. Bij de keuze voor de juiste scholing is het belang van het kind en toekomstperspectief het uitgangspunt, maar de betaalbaarheid is een punt van aandacht.

Betaalbaar vervolgonderwijs, met een helder perspectief is een strategisch punt in 2022.

De afgestudeerden van Form 4 ontmoetten elkaar om zich voor te bereiden voor de Short Course of Life Skills

Beroepsgerichte opleiding

Happy Watoto heeft als missie haar kinderen een zelfstandig leven te laten opbouwen. Na het behalen van een diploma, is een belangrijke volgende stap naar zelfstandigheid het hebben van een baan of eigen onderneming.

Onderdeel van het nieuwe beleid is een halfjaar Vocation Training Colleges (VTC) opleiding. Het beleid bepaalt dat onze studenten academisch worden gesponsord tot en met form vier, hierna opvolgend met een Skill Based Short Course van tenminste vijf tot zes maanden. Tijdens deze Short Course gaan die studenten praktische skills leren met de doel op een baan in hun gekozen competentiegebied. Deze stap wordt begeleid door een ouder/verzorger. Ons voorkeur is dat ouders en verzorgers erbij zijn als kinderen naar de middelbare school of college gaan. Het afronden van de Skill Based Short Course vertegenwoordigd de laatste stap van ons support en dus is het belangrijk dat ouders of verzorgers het eerste aanspreekpunt zijn.

Deze opleiding wordt uitgevoerd bij Mto Wambe Fold Development College, en was gekozen gezien de school een overheidsinstelling is, goed management en leiderschap eist, flexibiliteit geeft voor individuele cursussen, track record, kwalitatief hoge workshops en trainingsfaciliteiten en ervaren en goed opgeleide trainers.

Na voltooiing van de training moeten de studenten hun projecten tijdens een tentoonstelling waar ouders, mentors en vrienden uitgenodigd werden presenteren. Vanuit deze opleiding worden de jong volwassen klaar gemaakt voor de arbeidsmarkt. Een alumni netwerk is opgezet om de onderlinge contacten te stimuleren.

Het vinden van een baan, of zelfs het opzetten van een eigen bedrijf, aangaan van een lening, met terugbetalingsverplichting, vergt veel van de kinderen. Zij moeten leren om op zakelijk vlak te communiceren, om verplichtingen aan te gaan én een langere termijn plan te maken en na te leven.

Investeren in algemene vaardigheden is dan ook essentieel en zal in 2023 middels mentoringen nog meer aandacht krijgen.

*Peter Claver, head
Ngorika home en
mentor.*

Corporate Governance

Corporate Governance

Mens & Organisatie

De totale staf van Happy Watoto bestaat uit 73 personen.

Werken met wezen en kinderen uit kansarme gezinnen, betekent werken met een extreem kwetsbare doelgroep. Een doelgroep waar met zorg mee gewerkt moet worden. Daarom hebben wij dit jaar ook ons integriteitsbeleid geupdate. Het nieuwste beleid is te vinden op onze website. In dit beleid staan onder andere onze leidende principes die bij indiensttreding doorgenomen en getekend dienen te worden door de nieuwe medewerker. Het integriteitsbeleid staat daarnaast jaarlijks op de agenda van het lokale bestuur. Op deze manier borgen wij het naleven van onze principes, wat zorgt voor stabiliteit en zekerheid in de omgang met de kinderen. Happy Watoto kent een platte organisatiestructuur, met een Nederlands en Tanzaniaans bestuur dat frequent contact heeft. Korte lijnen, die ons in staat stellen snel te schakelen, wanneer nodig.

In deze paragraaf vindt u een overzicht van onze organisatiestructuur en de personen die hier management-, of bestuursrollen vervullen.

Bestuur

Het Nederlandse bestuur is verantwoordelijk voor fundraising, monitoring en het opstellen van de lange termijn strategie van de stichting. Dit natuurlijk in nauwe samenwerking met het lokale NGO bestuur.

Het bestuur eind 2022:

Paul Nielen

Fred Arp

Katharina Stenger

Elise Lufting

voorzitter

penningmeester

secretaris

algemeen lid

*Het Nederlands bestuur
vlnr: Paul, Fred, Elise en
Katharina*

Het bestuur wordt niet betaald voor haar werkzaamheden en ontvangt geen compensatie voor gemaakte kosten.

Kascommissie

De kascommissie bestaat dit jaar uit Maarten Hagenaar and Frans Bosch. Frans en Maarten ontvangen geen compensatie voor hun uitgave en geen betaling voor hun werkzaamheden.

Lokaal NGO bestuur

Het lokale NGO bestuur is het belangrijkste aanspreekpunt voor het Nederlandse bestuur. In samenwerking met het Nederlandse bestuur bepaalt het NGO bestuur de lange termijn strategie van de stichting. Tevens zijn zij verantwoordelijk voor het aansturen en ondersteunen van het Tanzaniaanse management team.

Sinds 2020 is het NGO bestuur volledig gevormd door Tanzaniaanen, overeenkomstig de nieuwe wettelijke bepalingen. Happy Watoto heeft lokaal leiderschap hoog in het vaandel staan. Het versterken van het lokale bestuur en management sluit hierop aan. Anne Gilder heeft afgelopen jaar het stokje overgenomen van Grace Chwezi. We danken Grace voor haar inzet en loyaliteit en verwelkomen Anne van harte. Anne heeft ervaring opgedaan bij onze partnerorganisatie Watoto en een achtergrond in change en financial management.

Het lokale NGO board per eind 2022:

Lorna Shuma	voorzitter
Anne Gilder	algemeen lid
Grace Geffi	algemeen lid
Joyce Sagala	algemeen lid

Management Team

Onze organisatie in Tanzania bestaat uit 73 staff leden, die worden aangestuurd door [onderstaand management team](#):

Mathew Massawe	algemeen en financieel directeur
Peter Claver mushi	hoofd van Ngorika home
Athanas Temba	hoofd van Ngorika school
Martha Jonathan	hoofd van Kikatiti home
Mary Kasale	hoofd van social work

*Management Team. v.l.n.r.:
Mary Kasale, Anastacia
(adviseur), Martha Jonathan
(voorgond), Walther de Nijs
(adviseur - achtergrond),
Peter Claver, Mathew
Massawe*

Vrijwilligers

Door de reisbeperkingen die gepaard zijn gegaan met de COVID-19 uitbraak, heeft afgelopen jaar slechts 1 vrijwilliger bij Happy Watoto gewerkt. Deze vrijwilliger heeft een grote bijdrage geleverd aan het 'onderwijs effectiviteits-programma' wat in het hoofdstuk 'Ngorika' verder beschreven is.

Nu de reisbeperkingen zo goed als verdwenen zijn, verwachten we meer sollicitanten, die een periode als vrijwilliger aan de slag willen gaan. Happy Watoto draagt er zorg voor dat onze vrijwilligers een waardevolle bijdrage aan de stichting leveren door hen op een aantal voorwaarden te selecteren. Gezien de aard van het werk dienen vrijwilligers minimaal 21 jaar oud te zijn, minimaal 3 maanden beschikbaar te zijn en ervaring / affiniteit te hebben op een specifiek topic gerelateerd aan onze strategie.

Om de werkgelegenheid voor de lokale bevolking te stimuleren werken wij altijd met vrijwilligers met specifieke expertise die in Tanzania onvoldoende aanwezig is. Denk hierbij aan (bijna) afgestudeerde studenten op het gebied van maatschappelijk werk en sport, personen met een achtergrond in coaching, training of educatie. Op deze manier behouden we banen voor de mensen die het het hardst nodig hebben.

De vrijwilligers betalen hun eigen reis en bijbehorende documentatie. Tevens betalen zij een gepaste bijdrage voor kost en inwoning.

Meisjes in uniform in Kikatiti

Verantwoording & Certificering

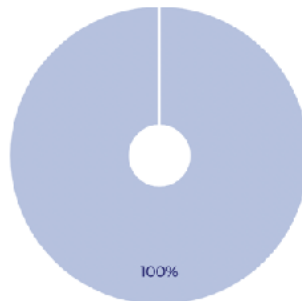
Certificering

Het CBF toetst of goede doelen aan strenge kwaliteitseisen voldoen. Zo kunt u ervan uitgaan dat Happy Watoto daadwerkelijk bijdraagt aan een betere wereld, zorgvuldig omgaat met elke euro, verantwoording aflegt en zich laat controleren. Voor meer informatie over het CBF, klik op het logo hiernaast.

Stichting Happy Watoto is sinds 2017 CBF geregistreerd. Ook voor het jaar 2022 heeft de stichting de erkenning ontvangen. Het jaarverslag, waarin gedetailleerd verslag wordt gedaan van onze financiële situatie en plannen voor het komende jaar wordt ter toetsing gedeeld met het CBF.

Dit waren ons inkomsten in 2021

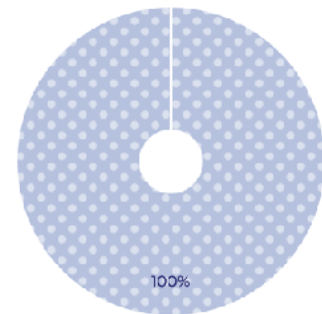
€ 247.573

■ (Directe) dienst- en hulpverlening 100%

Uitgaven in 2021 werden 100% besteed aan (directe) dienst- en hulpverlening.

€ 270.476

Inkomsten in 2021 waren 100% afkomstig van particulieren.

Financiële gegevens uit het **erkenningspaspoort** van het CBF over 2021. Te vinden op www.cbf.nl

Verantwoording

Het bestuur van Happy Watoto legt rekenschap af over het gevoerde beleid en de realisatie van de jaarlijkse plannen en doelen in het jaarverslag. Het jaarverslag wordt voor 1 juli in het daaropvolgende jaar gepubliceerd. Wij delen het verslag o.a. via onze website. Tevens sturen wij drie tot vier keer per jaar een nieuwsbrief naar onze stakeholders waarin tussentijdse updates gedeeld worden. Op de [website](#) is de belangrijkste informatie over onze stichting, het ontstaan en onze werkwijze te vinden.

Financieel Verslag

Rekening van baten en lasten 2022

Bedragen in Euro's	Begroot <u>2022</u>	Werkelijk <u>2022</u>	Werkelijk <u>2021</u>
			v
Baten:			
Baten van particulieren	€ 50.000	€ 58.821	€ 74.617
Baten van bedrijven	€ 70.000	€ 86.500	€ 130.600
Baten van Loterijorganisaties	€ -	€ -	€ -
Baten van subsidies en overheden	€ -	€ -	€ -
Baten van verbonden (international) organisaties	€ -	€ -	€ -
Baten van andere organisaties zonder winststreven	€ 40.000	€ 40.679	€ 32.500
	€ 160.000	€ 186.000	€ 237.717
Som van de geworven baten	€ -	€ -	€ 9.856
Overige baten	€ -	€ -	€ -
Som van de baten	€ 160.000	€ 186.000	€ 247.573
Lasten:			
Per saldo uitgegeven aan doelstellingen:			
Kikatiti	€ 103.533	€ 98.574	€ 97.752
Ngorika school	€ 28.579	€ 24.759	€ 43.509
Idem, aanschaf schoolbus	€ -	€ -	€ 30.120
Overige projecten	€ 155.547	€ 110.367	€ 99.095
	€ 287.659	€ 233.700	€ 270.476
Wervingskosten	€ -	€ -	€ -
Kosten beheer en administratie	€ 4.915	€ 4.590	€ 9.276
Som van de lasten	€ 292.574	€ 238.290	€ 279.752
Saldo vóór financiële baten en lasten	€ -132.574	€ -52.290	€ -32.179
Vrijval van voorziening	€ -	€ 25.000	v
Saldo financiële baten en lasten (per saldo baten)	€ -	€ 760	v € 2.914
Saldo van baten en lasten	€ -132.574	€ -26.530	€ -29.265
Bestemming saldo van baten en lasten:			
overige reserves	€ -132.574	v € -26.530	€ -29.265

Balans 31 december 2022 - activa

<i>Bedragen in Euro's</i>		31 december 2022		31 december 2021	
Activa					
Immateriële vaste activa	€	-		€	-
Materiële vaste activa		pm			pm
Financiële vaste activa	€	-	pm	€	-
					pm
Vorraden		0			0
Vorderingen en overlopende activa	€	17.656		€	33.886
Effecten	€	-		€	-
Liquide middelen	€	586.441	€ 604.097	€	621.741
				€	655.627
Totaal			€ 604.097		€ 655.627

Balans 31 december 2022 - passiva

<i>Bedragen in Euro's</i>		31 december 2022		31 december 2021	
Passiva					
Reserves en fondsen:					
	reserves:				
	Bestemmingsreserve	€	500.000	€	600.000
	Overige reserves	€	79.097	€	5.627
			€ 579.097		€ 605.627
	fondsen:				
	Bestemmingsfonds		€ -		€ -
			€ 579.097		€ 605.627
Voorzieningen		€	25.000	€	50.000
Langlopende schulden		€	-	€	-
Kortlopende schulden		€	-	€	-
Totaal			€ 604.097		€ 655.627

Kasstoomoverzicht 2022

Bedragen in Euro's	Werkelijk		Begroot	
	2021	2022	2022	2023
Omrekenkoers Tzsh. per €	2.656	2.500	2.460	2.500
Uitgaven aan doelstellingen:				
Kikatiti				
Salarissen	€ 35.501	€ 39.730	€ 37.329	€ 41.704
Maaltijden	€ 13.253	€ 14.585	€ 16.832	€ 16.732
Inventaris en onderhoud	€ 4.187	€ 3.112	€ 2.568	€ 2.912
Overig (medisch, kleding, energie, etc.)	€ 13.630	€ 14.645	€ 13.090	€ 15.799
Doorbelaste managementkosten (incl. Leraar)	€ 22.675	€ 23.061	€ 23.452	€ 23.299
Verkoopopbrengst Ford	€ -		€ -2.652	
Schoolgeld Ngorika school	€ 7.380	€ 8.400	€ 7.955	€ 8.960
Groot onderhoud	€ 1.126	€ -	€ -	€ -
	€ 97.752	€ 103.533	€ 98.574 v	€ 109.406
Ngorika school				
Salarissen	€ 64.029	€ 62.210	€ 65.030	€ 70.723
Maaltijden	€ 7.907	€ 9.589	€ 9.745	€ 10.088
Schoolkleding	€ 12.368	€ 12.262	€ 17.612	€ 14.844
Boeken, examens, lesmateriaal etc.	€ 9.588	€ 10.616	€ 8.809	€ 10.441
Overig (medisch, inventaris, onderhoud, schoonmaak etc.)	€ 16.318	€ 17.819	€ 17.208	€ 17.426
Verkoop schoolbus	€ -	€ -	€ -7.724	€ -
Doorbelaste managementkosten (incl. Leraar)	€ 44.584	€ 46.128	€ 47.393	€ 56.391
Investeringen	€ 40.365	€ -	€ -	€ 8.000
Inkomsten schoolgelden	€ -121.530	€ -130.045	€ -133.314	€ -139.902
	€ 73.629	€ 28.579	€ 24.759 v	€ 48.011
Ngorika huis				
Salarissen	€ 26.444	€ 29.085	€ 29.940	€ 31.912
Maaltijden	€ 21.747	€ 22.374	€ 27.605	€ 23.540
Inventaris ,reparaties en onderhoud	€ 410	€ 600	€ 1.280	€ 1.920
Investeringen diversen	€ -	€ 3.200	€ -	€ 4.000
Investering verbouwingen/renovatie	€ -	€ -	€ -	€ -
Overig (kleding, medisch, energie, etc)	€ 26.350	€ 5	€ 31.082	€ 36.269
Doorbelaste Managementkosten (inc. Leraar)	€ 45.419	€ 46.794	€ 50.241	€ 52.649
Opantadi school and VTC	€ -	€ -	€ -	€ 640
Schoolkosten	€ 53.050	€ 55.760	€ 56.476	€ 61.440
	€ 173.420	€ 157.818	€ 196.624 v	€ 212.370
Af: doorberekend aan Good Hope	€ -173.420	€ -157.818	€ -196.624	€ -212.370
	€ -	€ -	€ -	€ -
Transport naar volgende pagina	€ 171.381	€ 132.112	€ 123.333 v	€ 157.417

vervolg op volgende pagina

Kasstroombegroeting 2022

Bedragen in Euro's	Werkelijk	Begroot	Werkelijk	Begroot
Omrekenkoers Tzsh. per €	2021	2022	2022	2023
	2.656	2.500	2.460	2.500
Transport van vorige pagina	€ 171.381	€ 132.112	€ 123.333 v	€ 157.417
Management				
Salarissen staf	€ 43.448	€ 47.052	€ 47.477	€ 49.573
Transport	€ 25.450	€ 24.000	€ 29.840	€ 29.200
Water	€ 1.608	€ 1.400	€ 1.759	€ 1.600
Inventaris en onderhoud	€ 2.090	€ 1.120	€ -	€ 2.880
Maatschappelijk werk	€ 6.837	€ 10.160	€ 7.079	€ 7.856
Overig (verzekeringen, permits, medisch, etc.)	€ 23.346	€ 20.643	€ 26.510	€ 28.035
Overig (eenmalige juridische kosten)	€ 6.691	€ -	€ -	€ -
Doorbelaste managementkosten	€ -109.470	€ -104.375 v	€ -112.665	€ -119.144
Totaal excl AWSG en sec. boardingfees	€ -	€ -	€ - v	€ -
Lerai				
Exploitatie moestuin en sportveld	€ 9.456	€ 12.822 v	€ 14.953	€ 15.064
Investerings (aankoop grond)	€ 60	€ -	€ -	€ -
Doorbelasting (Ngorika school, huis en Kikatiti)	€ -9.516	€ -12.822 v	€ -14.953	€ -15.064
	€ -	€ - v	€ - v	€ -
Overige projecten				
Middelbare scholen	€ 92.005	€ 146.240 v	€ 104.456 v	€ 108.089
AWSG	€ 1.694	€ -	€ - v	€ -
Overige projecten	€ 5.396	€ 9.307 v	€ 5.911 v	€ 800
	€ 99.095	€ 155.547 v	€ 110.367	€ 108.889
Kosten beheer en administratie:				
Kosten Nederland (excl. bankkosten en rente)	€ 6.288	€ 615 v	€ 954 v	€ 1.200
Locale adviseurs	€ 2.988	€ 3.300 v	€ 3.636 v	€ 5.000
	€ 9.276	€ 3.915 v	€ 4.590	€ 6.200
Som van de lasten	€ 279.752	€ 291.574	€ 238.290	€ 272.506
Saldo financiële baten en lasten				
Bankkosten en negatieve rente	€ 1.062	€ 1.000	€ 1.075	€ 500
Voordelig koersverschillen	€ -3.976	€ -	€ -1.835	€ -
Totaal	€ -2.914	€ 1.000	€ -760	€ 500

Toelichting financieel verslag 2022

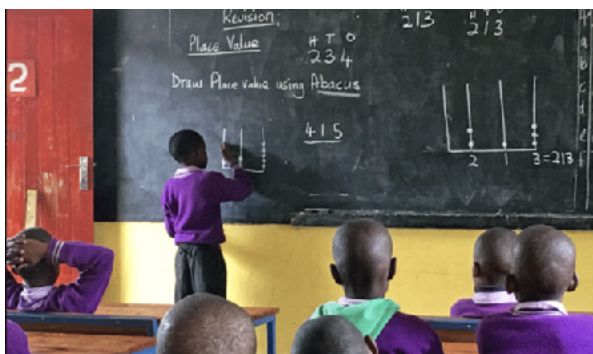
Algemeen

Het jaar 2022 is afgesloten met een tekort van € 26.530 tegenover een tekort van € 29.265 over 2021. De samenstelling was echter anders: de inkomsten daalden met ruim € 60.000, vooral door lagere sponsorbijdragen van bedrijven onder invloed van de Corona epidemie. Daartegenover stonden besparingen op de kosten van de middelbare scholen van € 42.000 en een verkoopopbrengst van ca. € 10.000 van een schoolbus en de Ford Pickup truck.

In totaal is in 2022 ruim € 238.000 uitgegeven aan de doelstellingen waarvan ruim € 123.000 aan de exploitatie van de beide scholen, € 104.000 aan middelbare schoolopleidingen van onze kinderen, € 6.000 aan overige projecten € 5000 aan kosten beheer en administratie en zoals nader gespecificeerd in de toelichting van de rekening van baten en lasten. Ultimo 2020 is vanwege de sterk stijgende kosten van de middelbare schoolopleidingen besloten om voor die kinderen die op Collegelevel en University level onderwijs genieten zoveel mogelijk gebruik te maken van de goedkopere overheidsscholen: de kosten in 2022 lagen daarmee ca. € 42.000 onder budget. Aan sponsorgelden werd in totaal ruim € 186.000 ontvangen; € 26.000 meer dan begroot. Dankzij een lagere ultimo koers van de Tanzaniaanse shilling resteerde een voordelig koersverschil van ca. € 2.000. Per saldo resulteerde dit zoals hiervoor gemeld in een tekort uit de exploitatie van ca. € 52.000 t.o.v. een begroot tekort van ruim € 132.000. In 2022 werd een eerste deel van de vordering op de failliete Merubank uitgekeerd waarmee van de daarvoor getroffen voorziening € 25.000 kon vrijvallen. Per saldo resteerde daarmee een tekort van ca. € 26.000.

Naast de balans is een rekening van baten en lasten opgenomen. Het betreft hier de verantwoording van de baten en lasten van de organisatie in Nederland. De opstelling van de Rekening van Baten en Lasten en van de Balans voldoet aan de inrichtingseisen van het CBF (Centraal Bureau Fondsenwerving). De kascommissie heeft de inkomsten en uitgaven van de activiteiten in Nederland gecontroleerd en akkoord bevonden; het verslag is bijgevoegd.

Op de verslaglegging van de activiteiten in Tanzania vindt accountantscontrole plaats. Op het moment van het uitbrengen van dit verslag zijn de cijfers in Tanzania t/m het boekjaar 2021 gecontroleerd en akkoord bevonden. In de loop van 2023 zal de audit over 2022 worden afgerond.

Les op Ngorika school

Op de verslaglegging van de activiteiten in Tanzania vindt accountantscontrole plaats. Op het moment van het uitbrengen van dit verslag zijn de cijfers in Tanzania t/m het boekjaar 2022 gecontroleerd en akkoord bevonden. In de loop van 2023 zal de audit over 2022 worden afgerond.

Toelichting op de rekening van baten en lasten 2022

De baten van particulieren betreffen donaties op basis van 5 jaarcontracten en eenmalige giften. De kosten van het tot het scholencomplex behorende Ngorika huis worden door onze Duitse partner Good Hope gefinancierd. Over de jaren 2020 t/m 2022 zal nog een na verrekening van € 17.656 worden ontvangen van Good Hope inzake nacalculatie kosten management en Lerai en het 50% aandeel in de kosten van lokale adviseurs.

Van de baten wordt, op de beheerkosten van € 4.590 na, alles aan de doelstellingen van onze stichting besteed dan wel aan de bestemmings- of overige reserve toegevoegd. Het bestuur neemt alle kosten verbonden aan de bestuursfuncties voor eigen rekening, waarmee bijna 100% van de middelen voor het doel bestemd worden. In de beheerkosten van 2022 is het 50% aandeel begrepen van de kosten van lokale adviseurs (€ 3.636 die voor onze organisatie zijn ingezet voor de ondersteuning van het lokale management).

Onder de doelstellingen zijn de kosten opgenomen verbonden aan de exploitatie van de kleuterschool (Kikatiti), de lagere school (Ngorika school), management en Lerai (niet direct toerekenbare kosten). In de toelichting op de rekening van baten en lasten zijn deze kosten nader toegelicht.

Wervingskosten zijn niet van toepassing omdat geen gebruik wordt gemaakt van externe commerciële wervingsinstellingen en het bestuur de kosten voor eigen rekening neemt. De kosten van beheer en administratie betreffen naast de al toegelichte kosten van adviseurs, de kosten van het CBF, de automatische incassokosten, de kosten van de verzekering voor wettelijke aansprakelijkheid en kosten van de kamer van koophandel.

Onder de financiële baten en lasten zijn de bankkosten, transferprovisie evenals koersverschillen verwerkt.

Het tekort over 2022 (€ 26.530) is in mindering gebracht op de overige reserves.

In de toelichting op de rekening van baten en lasten is tevens de begroting voor 2023 opgenomen.

Toelichting op de balans per 31 december 2022

Materiële vaste activa

Het betreft hier de eigendom van de schoolgebouwen en de grond en het vrijwilligershuis die alle in de jaarrapportage van de Tanzaniaanse NGO zijn verantwoord en daarom hier buiten de verantwoording blijven. De (laatst beschikbare) boekwaarde in Tanzania bedroeg per 31 december 2021 ca. € 350.000 tegenover ca. € 340.000 eind 2020.

Vorderingen en overlopende activa

Te verrekenen met Good Hope:

Nacalculatie aandeel in kosten General /Lerai en 50% kosten lokale adviseurs 2020 t/m 2022 € 17.656

Liquide middelen

Banksaldi Nederland € 537.321
Banksaldi Tanzania: Tzs. 122.801.000 € 49.120 *)
Totaal € 586.441

*) waarvan Meru bank Tzs. 58.144.000 ofwel € 23.258.

Eigen vermogen

Als volgt toe te lichten:

Bestemmingsreserves

Stand per 31 december 2021 € 600.000
Mutatie 2022 vrijval t.g.v. overige reserves € -100.000
Stand per 31 december 2022 € 500.000

Overige reserves

Stand per 31 december 2021. € 5.627
Bij: vrijval uit bestemmingsreserve in 2022 € 100.000
Af: tekort exploitatie 2022 € 29.530 € 73.470
Stand per 31 december 2022 € 79.097

Totaal Eigen vermogen per 31 december 2021 € **579.097**

Toelichting:

Bestemmingsreserves

Reservering middelbare school gelden '22/'24: € 400.000
Af: vrijval in verband met lagere kosten € 100.000
Saldo € 300.000
Continuïteitsreserve € 200.000

Totaal: € **500.000**

De reservering voor schoolgeldten middelbare scholen is gebaseerd op de verplichtingen voor de jaren 2023 t/m 2025.

De continuïteitsreserve bedraagt ca. 1,5 x de gemiddelde kosten van de jaar- exploitatie van de projecten in Tanzania exclusief de kosten van de middelbare scholen die al zijn gereserveerd onder de bestemmingsreserves. Deze reserve is gevormd omdat wij het noodzakelijk achten om aan het eind van ieder boekjaar een dusdanig positief banksaldo te hebben dat de exploitatiekosten van de kleuter-, basis-, voor minimaal 1 á 1½ jaar zijn afgedekt, zodat we ook onder onvoorziene (financiële) omstandigheden de continuïteit van ons project kunnen waarborgen.

Voorzieningen

Zoals al gemeld in ons jaarverslag 2017, is de Meru bank, waar wij een bankrekening aanhielden voor het storten van de schoolgelden en een depositorekening, op last van de overheid eind 2017 gesloten vanwege solvabiliteitsproblemen. Eind 2018 is op de uitstaande vordering van inmiddels ruim € 70.000 een eerste kleine terugbetaling ontvangen. In 2022 is een bedrag ontvangen van ruim € 50.000. Naar verwachting zal een verdere verrekening plaatsvinden in de loop van 2024.

Voorzichtigheidshalve is van de hiervoor in het verleden getroffen voorziening van € 50.000 een bedrag van € 25.000 vrijgevallen ten gunste van het resultaat over 2022. Met de curatoren van de bank wordt regelmatig contact gehouden met het oog op de verdere afwikkeling.

Toelichting op de rekening van baten en lasten 2022

Toelichting op de uitgaven.

Algemeen

Het financiële jaarverslag is in Euro's opgesteld, waarbij onze uitgaven in Tanzaniaanse Shillings zijn omgerekend naar Euro's tegen een jaargemiddelde wisselkoers. Voor 2022 was deze koers begroot op Tzs. 2.500/€ ; de feitelijke gemiddelde koers bedroeg Tzs. 2.460/€. Voor de balans is gewaardeerd tegen de ultimo jaar koers: eind 2021 bedroeg deze Tzs. 2.500/€, tegenover Tzs. 2.622/€ eind 2021. Het per saldo voordelige koersverschil van € 1.835, is separaat verwerkt. Daartegenover staat dat de gemiddelde transferkoers van de in 2022 verrichte betalingen aan onze projecten tegen een gemiddelde koers van 2.460 konden worden afgerekend t.o.v. een in de begroting gehanteerde koers van 2.500, ofwel een voordelig koersverschil van 1,6%.

Kikatiti – actueel versus budget 2022

In 2022 werd onderwijs verleend aan 53 kinderen t.o.v. 56 begroot. De kosten zijn hierdoor en dankzij de verkoopopbrengst van de Ford ruim € 4.000 lager uitgekomen dan begroot.

Kikatiti – budget 2023 versus actueel 2022

Voor 2023 zijn 51 kinderen begroot t.o.v. 53 werkelijk in 2022. De exploitatiekosten (exclusief de opbrengst van de auto in 2022) zullen niettemin met ca. € 8.000 toenemen vooral door ca. € 5.000 hogere personeelskosten en € 1.000 hogere kosten voeding.

Ngorika school – actueel versus budget 2022

De inkomsten van schoolgelden zijn ca. € 3.000 hoger uitgekomen: de effecten van betere incassoprocedures compenseerde de lagere bezetting (264 leerlingen in 2022 t.o.v. 270 begroot). Aan de kostenkant stond er tegenover de stijging van de personeelskosten (+€ 3.000) en de stijging van de kledingkosten (+ € 5.000) de opbrengst uit de verkoop van de schoolbus (+€ 8.000)

Ngorika school – budget 2023 versus actueel 2022

De inkomsten uit schoolgelden zullen naar verwachten met ca. € 6.000 toenemen door een hogere bezetting (ca. 270 begroot 2023) en een verhoging van het schoolgeldtarief. Daartegenover zullen de kosten vooral toenemen door hogere kosten maaltijden,

Ngorika huis

Deze kosten zijn volledig voor rekening van Good Hope, onze Duitse partner die daarover zelf rapporteren.

Management kosten - actueel versus budget 2022

De uitgaven in 2022 lagen ca. € 8.000 boven het niveau van de begroting vanwege onder meer € 6.000 hogere transportkosten en € 6.000 hogere overige kosten; daar tegenover daalde de kosten maatschappelijk werk (€ 6.000) en de kosten van onderhoud (-€ 2.000).

Management kosten - budget 2023 versus actueel 2022

Tanzania: De kosten van het lokale management zullen t.o.v. 2022 stijgen met ca € 7.000 door hogere personeelskosten (+ € 2.000), onderhoudskosten (+ € 3.000) en hogere overige kosten (+ € 2.000)

Lerai

De kosten van de exploitatie van de groentetuinen en het sportveld worden (maandelijks) met de kostendragers verrekend. Met het telen van de eigen groenten werd ook in 2022 vooruitgang geboekt, zowel in kwaliteit als in omvang waardoor de sterke prijsstijging van groenten enigszins kon worden opgevangen.

Overige kosten

Middelbare scholen: In 2022 bedroeg het aantal leerlingen 114 en zal in de loop van 2023 dalen tot 108 leerlingen. De kosten zijn sinds 2020 gedaald door de maatregelen die eerder in dit verslag zijn vermeld.

Fred Arp, Penningmeester, Mei 2023

Verlag Kascommissie

Onderzoek Stichting Happy Watoto 2022

Datum, plaats onderzoek: 27 maart 2023 te Zoeterwoude

Commissieleden:

- Maarten Hagenaar
- Frans Bosch

In aanwezigheid van: Fred Arp, Penningmeester der Stichting

Scope: Onderzocht zijn de kasstromen en –posities van de Stichting Happy Watoto in Nederland. De activiteiten in Tanzania worden door de accountant aldaar gecontroleerd.

Tijdvak: Boekjaar 2022, 1/1-31/12

Structuur: Het totaal van de kasstromen in Nederland loopt via 2 bankrekeningen, te weten:

- Bestuursrekening NL95ABNA0592137678 | Saldo 31/12: € 152.563,96
- Bestuursspaarrekening NL34ABNA0529432544 | Saldo 31/12: € 90.000,00

Daarnaast zijn er in 2021, ter vermindering van ‘strafrente’ betalingen, een 3-tal nieuwe rekeningen geopend, te weten:

- ING NL95INGB0006461323 | Saldo 31/12: € 94.777,73*
 - ING bank X 73-30852 | Saldo 31/12: € 100.000,00
 - Triodos bank NL90TRIO2300114992 | Saldo 31/12: €99.978,61*
- *bankkosten in mindering gebracht op saldi.

In Tanzania heft de stichting nog diverse lokale bankrekeningen. De werkzaamheden van de kascommissie hebben geen betrekking op deze lokale rekeningen, hierop vindt in Tanzania accountscontrole plaats.

De bevindingen per rekening hieronder:

Bestuursrekening:

- Steekproefsgewijs middelgrote en grote boekingen in/uit vergeleken met bankafschriften
- Begin-/Eindsaldi sluiten aan met bankafschriften
- Alle gecontroleerde betalingen waren naar Tanzania m.u.v.:
 - Bank-internetkosten (Hosting)
 - Kosten Aansprakelijkheidsverzekering
 - Kosten erkenning CBF
 - Advieskosten A. Bolsafi
 - Rente kosten
- Deze betalingen buiten Tanzania bedroegen in 2022 in totaal ruim € 8.000,00.
- De bankafschriften vinden aansluiting bij de transacties in/uit.

Bestuurspaarrekening:

In 2022 is door overboekingen in totaal €60.000,00 afgeschreven, verder geen mutaties.

Tridos bankinternet rekening:

IN 2022 zijn alleen bankkosten en rentebaten van deze rekening afgeschreven. (€13,39)

ING Zakelijke rekening:

In 2022 zijn allen bankkosten (€165,46) afgeschreven en op 18 november heeft een boeking van €5.000,00 naar de ABN AMOR Bestuursrekening plaatsgevonden.

ING Spaarrekening:

Geen mutaties.

Conclusie:

De getoonde administratie van de kasstromen geeft een sluitende en correcte verantwoording van het beheer van de gelden van de Stichting in Nederland. Aldus bevestigd met ondertekening door de kascommissie.

Aanbevelingen:

- Door het openen in 2020 van een aparte Rabo rekening, maakt het faciliteren van het betalingsverkeer voor de Stichting Pamoja Nguvu (bijna) geen deel meer uit van de kasstromen van Happy Watoto in Nederland. Vooral nog blijkt het niet mogelijk incasso banached tbc PN los te maken van de Watoto incassobatches. (eenmalig €2.000,00) Op termijn zal deze situatie zich zelf oplossen. Overboekingen t.b.v. PN naar Tanzania geschieden nog wel via Watoto naar de Lerai rekening van Happy Watoto in Tanzania. In 2021 hebben overigens in totaal 3 overboekingen van. & naar Watoto plaatsgevonden t4en behoefte/ten laste van PN. Per 31.12.2022 zijn er wederzijds geen openstaande posten/vorderingen. In 2023 zal het Bestuur naast Frans Bosch een nieuw lid voor de kascommissie dienen voor te stellen.

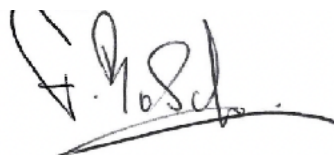
Aerdenhout d.d. 27 maart 2023

Maarten Hagenaar

Amsterdam d.d. 28 maart 2023

Frans Bosch

Fundraising

Onze stichting wordt ondersteund door een brede groep donateurs. Een aantal van hen heeft zich voor een vijfjaarstermijn aan ons gecommitteerd. Wij zijn verheugd te constateren dat men ook na deze termijn graag ons belangrijke werk blijft ondersteunen, zeker ook omdat onze betrokkenheid bij de individuele kinderen wel 15 (!) jaar lang doorloopt.

In 2022 hebben wij geen bijeenkomsten kunnen organiseren. Voor komend jaar zijn we wel bezig met verdere events. Zo gaan we onze donateurs uitnodigen om met ons mee op reis te gaan naar Tanzania. Het bestuur bezoekt ieder jaar onze faciliteiten in Tanzania en in 2023 nodigen we vrienden en donateurs uit om mee te gaan om met eigen ogen te zien waaraan hun donaties worden uitgegeven en welk impact hun steun voor die kinderen heeft.

Wij streven ook nog steeds naar een verjonging van onze fans. Om dit te bereiken wordt onder andere gewerkt aan een actievere online aanwezigheid. Zo hebben wij onze [website](#) vernieuwd, en hebben wij een 'Why-Donate' account. Middels Why-Donate, kan er gemakkelijk online gedoneerd worden. Ook kleine bedragen kunnen via dit platform gemakkelijk overgemaakt worden. We hopen op deze manier het doneren een stapje toegankelijker te maken.

Muur voor Ngorika school

Algemene Informatie

Contactgegevens

Stichting Happy Watoto, Tanzanian homes & schools
Zonnegaarde 77, 2381 LK Zoeterwoude
info@happywatoto.nl
www.happywatoto.nl

Bankgegevens

Account name	Stichting Happy Watoto
IBAN	NL95ABNA0592137678
BIC	ABNANL2A

Overige gegevens

Oprichtingsdatum	26 december 2000
ANBI registratie	18840
KVK	4149507
RSIN	810107247

